

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 20 päivänä joulukuuta 2016

1172/2016

Laki

häätäkeskustoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan häätäkeskustoiminnasta annetun lain (692/2010) 4 §:n 3 momentti, 12 §:n 3 momentti, 15 §, 16 §:n 1 momentti sekä 17 ja 19—21 §, sellaisina kuin niistä ovat 4 §:n 3 momentti laissa 1097/2015 ja 20 § osaksi laeissa 1231/2013 ja 282/2015, sekä

lisätään lakiin uusi 2 a ja 14 a §, 18 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 ja 3 momentti siirtyvät 3 ja 4 momentiksi, 23 §:ään uusi 3 momentti ja 25 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

2 a §

Yhteistoiminta rajavartiolaitoksen kanssa

Hätäkeskuslaitoksen ja rajavartiolaitoksen yhteistoiminnasta säädetään tässä laissa ja meripelastuslaissa (1145/2001).

4 §

Hätäkeskuslaitoksen tehtävät

Hätäkeskuslaitoksen ja rajavartiolaitoksen yhteistoiminnan lisäksi Hätäkeskuslaitos voi turvallisuuden ylläpitämiseksi ja edistämiseksi hoitaa sen toimialaan soveltuvia muita tehtäviä sekä muulla tavoin avustaa viranomaisia. Hätäkeskuslaitos saa hoitaa yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain (1085/2015) soveltamisalaan kuuluvia vartioimistehäviksi katsottavia valvontatehtäviä ja hälytystehtäviä kuitenkin vain, jos tärkeä yleinen etu sitä edellyttää.

12 §

Päivystystehtävää suorittavan henkilöstön tehtävät

Suoritettaessa 1 momentin mukaisia tehtäviä ja toimenpiteitä on otettava huomioon asianomaisten viranomaisten Hätäkeskuslaitokselle antamat 14 §:n 2 momentissa ja 14 a §:ssä tarkoitetut ohjeet.

14 a §

Rajavartiolaitoksen ohjeet

Rajavartiolaitos antaa Hätäkeskuslaitokselle ohjeet ja suunnitelmat meripelastuslain 4 §:ssä säädetyn meripelastustoimen tehtävän alkutoimenpiteiden suorittamisesta ja siirtämisestä rajavartiolaitoksen käsiteltäväksi.

Rajavartiolaitokselle kuuluva muu kuin meripelastustointa koskeva välittömiä toimenpiteitä edellyttävä ilmoitus siirretään käsiteltäväksi rajavartiolaitokselle rajavartiolaitoksen Hätäkeskuslaitokselle antamien ohjeiden ja suunnitelmien mukaisesti.

15 §

Viestintäverkkoja koskevat säännökset

Yleisestä hätänumerosta ja yhteyden saamisesta hätänumeroon, teleyrityksen tietojen luovuttamisesta, hätäilmoituksia vastaanottavien viranomaisten tiedonsaantioikeuksista, teleyrityksen velvollisuuksista avustaa viranomaisia ja välittää kohdennettuja viranomais-tiedotteita sekä sijaintitietoihin liittyvistä asioista säädetään tietoyhteiskuntakaassa.

16 §

Hätäkeskustietojärjestelmä

Hätäkeskustietojärjestelmä on pelastus-, poliisi- sekä sosiaali- ja terveystoimen ja Hätäkeskuslaitoksen käyttöön tarkoitettu pysyvä automaattisen tietojenkäsittelyn avulla ylläpidettävä valtakunnallinen tietojärjestelmä. Rajavartiolaitoksella on oikeus käyttää hätäkeskustietojärjestelmää sekä tallettaa sinne omaa toimialaansa koskevia tietoja siten kuin siitä tässä laissa säädetään.

17 §

Hätäkeskustietojärjestelmään talletettavat tiedot

Hätäkeskustietojärjestelmään saa kerätä ja tallettaa 4 §:ssä säädettyjen tehtävien kannalta tarpeellisia tietoja seuraavasti:

- 1) pelastus-, poliisi-, sekä sosiaali- ja terveystoimen tehtäviä suorittaviin yksiköihin sekä rajavartiolaitoksen yksiköihin liittyviä tietoja, kuten valmius, viestiyhteys, kutsu, johtosuhteet, varustus, tehtäväalue, koko ja koostumus sekä muita vastaavia tietoja;
- 2) ilmoituksen teko-aika ja -tapa sekä sisältö puhelintunniste-, osoite- ja paikkatietoineen, ilmoituksen nauhoite sekä audiovisuaaliset ja vastaavat tekniset ja muut tallenteet;
- 3) sen liittymän tunniste sekä liittymän ja päätelaitteen sijaintitiedot, josta ilmoitus on tehty, ja tiedot liittymän tilaajasta, käyttäjästä ja asennusosoitteesta sekä ilmoituksen kohteena olevan henkilön käyttämän päätelaitteen ja liittymän sijainnin ilmaisevat yhteystiedot ja sijaintitiedot;
- 4) ilmoituksen, tehtävän tai toimenpiteen vastaanottajan ja tallettajan tiedoista nimi ja ilmoituksen, tehtävän tai toimenpiteen vastaanottanut yksikkö aikoi-neen;
- 5) ilmoitukseen, tehtävään tai toimenpiteeseen liittyvän henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista nimi, henkilötunnus tai syntymäaika, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, kotipaikka, osoite ja puhelinnumero tai muu vastaava tieto, liityntä asiaan ja kohteen yksilöintitiedot sijainti- tai paikkatietoineen sekä ilmoitinlaitteiden kohdetiedot sijainti- tai paikkatietoineen;
- 6) tehtävää tai toimenpiteitä koskevat tiedot, kuten tapahtuma- ja toimenpideseloste, aika, paikka, tehtävän kiireellisyysluokka ja vaarallisuus, tiedot tehtävän suorittamiseen osallistuvista ja osallistuneista henkilöistä, tehtävän viestiliikenne Hätäkeskuslaitoksen ja

tehtävää suorittavan viranomaisen tai muun tahon välillä sekä muita yksittäiseen tehtävään liittyviä tarpeellisia tietoja;

7) henkilön oman turvallisuuden tai työturvallisuuden kannalta tarpeelliset tiedot, kuten tieto kohteen tai henkilön vaarallisuudesta tai arvaamattomuudesta; henkilötiedot, jotka kuvaavat tai on tarkoitettu kuvaamaan rikollista tekoa, rangaistusta tai muuta rikoksen seuraamusta taikka henkilön terveydentilaa, sairautta tai vammaisuutta taikka häneen kohdistettuja hoitotoimenpiteitä tai niihin verrattavia toimia taikka tiedot sosiaalihuollon toimenpiteistä saadaan kuitenkin tallettaa vain siltä osin kuin se on välttämätöntä henkilön oman turvallisuuden tai työturvallisuuden kannalta.

Rekisteriä pitävien ja käyttävien viranomaisten palveluksessa olevat henkilöt ovat oikeutettuja näkemään ja käsittelemään teknisen käyttöyhteyden, sähköisen tiedonsiirron tai muun soveltuvan tavan avulla ainoastaan toimivaltuuksiensa rajoissa oman toimialansa tietoja ja tehtäviä Hätäkeskuslaitoksen kanssa sovittavalla tavalla. Edellä 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettuja tietoja pelastustoimen, poliisitoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen viranomainen tai viranomaisen tehtäviä hoitava yksikkö tai palveluksessa oleva henkilö saa käsitellä ainoastaan toimialansa tehtävään liittyen, jos se on yksittäisen tehtävän suorittamiseksi tarpeellista. Tietojen käyttäjään ja käsittelemään sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä.

Tieto tulee poistaa henkilörekisteristä, kun se ei ole enää rekisterin käyttötarkoituksen kannalta tarpeellinen, kuitenkin viimeistään viiden vuoden kuluttua ilmoituksen vastaanottamisesta. Henkilön omaan turvallisuuteen tai työturvallisuuteen liittyviä 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan poisteta, jos tietojen edelleen säilyttäminen on todettu tietojen käyttötarkoituksen kannalta tarpeelliseksi viiden vuoden kuluessa niiden tallentamisesta tai edellisestä tietojen tarpeellisuuden toteamisesta. Tietojen tarpeellisuuden toteamisesta on tehtävä merkintä.

Rekisteröidyn oikeuksista hätäkeskustietojärjestelmän poliisin pitämiin tietoihin säädetään henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain (761/2003) 43—45 §:ssä.

18 §

Viranomaisten ohjeiden ja suunnitelmien tallettaminen hätäkeskustietojärjestelmään

Rajavartiolaitos tallettaa hätäkeskustietojärjestelmään teknisen käyttöyhteyden, sähköisen tiedonsiirron tai muun soveltuvan ja luotettavan tavan avulla rajavartiolaitoksen yksiköihin tai tahoihin liittyviä tietoja, kuten valmius, kutsu, johtosuhteet, varustus, tehtäväalue, koko ja koostumus sekä muita vastaavia tietoja sekä 14 a §:ssä tarkoitetut ohjeet ja suunnitelmat.

19 §

Tiedonsaantioikeus rekistereistä

Hätäkeskuslaitoksella ja sen henkilöstöön kuuluvalla on Hätäkeskuslaitokselle laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi oikeus salassapitosäännösten estämättä saada tehtävän alkutoimenpiteiden tai työturvallisuuden varmistamiseksi taikka asianomaisen tehtävää hoitavan viranomaisen tai yksikön tukemiseksi tarpeellisia tietoja maksutta asianomaisen rekisterinpitäjän kanssa sovitulla tavalla. Tässä tarkoituksessa Hätäkeskuslaitoksella ja sen henkilöstöön kuuluvalla on oikeus saada:

1) tietoja henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 2 §:ssä tarkoitetusta poliisiasiaintietojärjestelmästä, 3 §:ssä tarkoitetusta hallintoasiain tietojärjestelmästä ja 32 §:n 3 kohdassa tarkoitetusta Schengenin tietojärjestelmän kansallisesta järjestelmästä;

2) ulkoasiainministeriön tietojärjestelmistä tietoja viisumi- sekä oleskelu- ja työlupapäätöksistä;

3) Maahanmuuttoviraston tietojärjestelmistä ulkomaalaislaissa (301/2004) tarkoitettujen asioiden käsittelyssä ja ulkomaalaislain noudattamisen valvonnassa tarvittavia tietoja;

4) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen liikennelupatietojärjestelmistä luvanvaraisen liikenteen valvonnassa tarvittavia tietoja;

5) Tullin tietojärjestelmistä tietoja rikosten ehkäisyä ja tutkintaa taikka ulkomaalaisasioiden käsittelyä sekä ulkomaalaisen maahantulon ja maastalähdön valvontaa varten;

6) ajoneuvoliikennerekisteristä annetussa laissa (541/2003) säädetystä ajoneuvoliikennerekisteristä tietoja ajo-oikeuteen ja liikennelupaan liittyvien asioiden käsittelyä ja henkilötietojen tarkastamista varten sekä tietoja ajoneuvon omistajien tai haltijoiden ja ajoneuvojen teknisten ja yksilöintitietojen selvittämistä varten sekä osoite- ja muita yhteystietoja;

7) Verohallinnon tietojärjestelmistä verovelvollisen tuloja ja varallisuutta koskevia tietoja sekä muita verotustietoja, jotka rikoslain (39/1889) 2 a luvun 2 §:n mukaan ovat tarpeen päiväsakon rahamäärän määrittämistä varten;

8) tietoja alueen pelastustoimen pelastusyksiköiden hälyttämisestä, tietoja pelastusyksiköiden suorittamista toimenpiteistä alueen pelastustoimen pitämistä toimenpiderekistereistä sekä tietoja alueen pelastustoimen paloturvallisuuden valvontaa ja tarkastamista varten pitämistä valvontarekistereistä;

9) väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain (661/2009) 13—17 §:ssä tarkoitettuja tietoja;

10) teleyritykseltä sen liittymän tunnisteiden sekä liittymän ja päätelaitteen sijaintitiedot, josta hätäilmoitus on tehty, ja tiedot liittymän tilaajasta, käyttäjästä ja asennusosoitteesta sekä hätäilmoituksen kohteena olevan henkilön käyttämän päätelaitteen ja liittymän sijainnin ilmaisevat yhteystiedot ja sijaintitiedot noudattaen, mitä siitä tietoyhteiskuntakäärästä säädetään;

11) tietoja henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 6 §:n 2 momentissa tarkoitetuista, poliisiin toimintaa varten perustetuista henkilörekistereistä;

12) henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain (579/2005) 28 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja tietoja;

13) Liikenteen turvallisuusvirastolta vesikulkuneuvorekisteristä annetun lain (424/2014) 15 §:ssä tarkoitetuista perustiedoista ja 17 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista teknisistä tiedoista ja yksilöintitiedoista;

14) Liikenteen turvallisuusvirastolta alusrekisterilain (512/1993) 9 §:ssä tarkoitetuista alusrekisteriin tehtävistä merkinnöistä;

15) yritys- ja yhteisötietolain (244/2001) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetuista yritys- ja yhteisötietojärjestelmän tunnistetiedoista;

16) Maanmittauslaitokselta kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetussa laissa (453/2002) tarkoitettuista kiinteistötietojärjestelmästä tietoja kiinteistöjen omistajista ja heidän yhteystiedoistaan sekä kiinteistöjen sijainnista ja tunnistetiedoista.

Oikeus saada tietoja 1 momentin 1—7, 11 ja 12 kohdassa tarkoitetuista rekistereistä on tietosisällön ja käyttötarkoituksen osalta siten rajoitettu kuin poliisimiehen oikeudesta tietojen saamiseen ja käyttämiseen säädetään kuitenkin niin, että tarpeelliset tiedot 6 kohdassa tarkoitettuista rekistereistä ajoneuvon omistajista tai haltijoista osoite- ja muine yhteystietoineen sekä tiedot ajoneuvon teknisistä tiedoista ja yksilöintitiedoista on oikeus saada myös pelastustoimen yksikköä varten. Vastaavasti oikeus saada tietoja pelastusviranomaisen tietojärjestelmistä koskee vain pelastusyksikön hälyttämisessä ja avustamisessa tarpeellisia tietoja. Tiedot voidaan luovuttaa teknisen käyttöyhteyden, sähköisen tiedonsiirron tai muun soveltuvan tavan avulla.

Tietojen luovuttaminen

Hätäkeskustietojärjestelmästä saadaan luovuttaa sisäministeriölle ja sosiaali- ja terveysministeriölle toiminnan suunnittelu- ja kehittämistehtäviä sekä valvontatehtäviä varten välttämättömät tiedot viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä. Vastaavasti saadaan luovuttaa aluehallintovirastolle valvontatehtäviä varten välttämättömät tiedot.

Hätäkeskuslaitos saa luovuttaa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä:

1) 17 §:ssä tarkoitettuja tietoja poliisitoimen, pelastustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen yksikölle ja muulle yksikölle ja taholle, jonka Hätäkeskuslaitos on hälyttänyt tai jota varten tieto on pyynnöstä hankittu 4 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettussa tehtävässä;

2) 19 §:ssä tarkoitettuja tietoja poliisitoimen, pelastustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen yksikölle ja muulle yksikölle ja taholle, jonka Hätäkeskuslaitos on hälyttänyt tai jota varten tieto on pyynnöstä hankittu 4 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettussa tehtävässä; tiedot, jotka Hätäkeskuslaitos on saanut 19 §:n 1 momentin 1—7, 11 ja 12 kohdan nojalla, saadaan luovuttaa vain poliisin toimintayksikölle tai rajavartiolaitoksen virkamiehelle, tiedot ajoneuvon omistajista tai haltijoista osoite- ja muine yhteystietoineen sekä tiedot ajoneuvon teknisistä tiedoista ja yksilöintitiedoista, jotka Hätäkeskuslaitos on saanut ajoneuvoliikennerekisteristä 19 §:n 1 momentin 6 kohdan nojalla, saadaan luovuttaa myös pelastustoimen yksikölle ja tiedot, jotka Hätäkeskuslaitos on saanut 19 §:n 1 momentin 8 kohdan nojalla, saadaan luovuttaa vain pelastustoimen yksikölle;

3) kaikille hälytetyille tahoille Hätäkeskuslaitoksen hälyttäessä tehtävään tehtävää tai toimenpiteitä koskevat tiedot ajasta, paikasta, kohteesta ja kiireellisyysluokasta sekä 17 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettut tiedot sekä tiedot tehtävän suorittamiseen osallistuvista yksiköistä.

Hätäkeskuslaitoksen poliisitoimen toimintayksiköltä vastaanottama tieto hälytystehtävän suorittamisesta saadaan sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, luovuttaa asianomaisen henkilörekisterin pitämisestä vastaavalle poliisiviranomaiselle. Samoin saadaan pelastustoimen toimintayksiköltä vastaanotettu tieto luovuttaa pelastusviranomaisen vastuulliselle rekisterinpitäjälle, pelastustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen toimintayksiköltä vastaanotettu sosiaali- ja terveystoimen tieto sosiaali- ja terveystoimen vastuulliselle rekisterinpitäjälle sekä rajavartiolaitoksen toimintayksiköltä vastaanotettu tieto rajavartiolaitoksen vastuulliselle rekisterinpitäjälle. Tiedot voidaan luovuttaa teknisen käyttöyhteyden, sähköisen tiedonsiirron tai muun soveltuvan tavan avulla.

Rajavartiolaitoksen oikeudesta saada tietoja hätäkeskustietojärjestelmästä säädetään tämän lain lisäksi meripelastuslain 14 §:ssä ja henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 22 §:ssä.

Salassapitovelvollisuuden estämättä saadaan luovuttaa tieto, jonka ilmaiseminen on yksittäistapauksessa välttämätön hengen tai terveyden suojaamiseksi tai huomattavan ympäristö- tai omaisuusvahingon välttämiseksi. Salassapitovelvollisuuden estämättä on Hätäkeskuslaitoksen palveluksessa olevalla myös oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten välttämättömät tiedot, jos henkilö tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi. Tiedon saajan vaitiolovelvollisuudesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 23 §:ssä.

1172/2016

21 §

Luovutettujen tietojen käsittely

Hätäkeskustietojärjestelmästä luovutettuja tietoja saa käsitellä vain siinä käyttötarkoituksessa, johon ne on luovutettu.

23 §

Käyttäjärekisterin tietojen käyttö

— — — — —

Hätäkeskuslaitos saa luovuttaa käyttäjärekisteriin talletettuja asianomaisen toimialan tietoja asianomaiselle pelastus-, poliisi- sekä sosiaali- ja terveystoimen viranomaiselle sekä rajavartiolaitokselle oman toimialansa toiminnan seurantaan ja valvontaa varten. Ennen luovuttamista Hätäkeskuslaitos voi tarvittaessa vaatia selvityksen siitä, kuinka luovutettujen tietojen käyttö ja suojaus on tarkoitus järjestää.

25 §

Lokirekisterin tietojen käyttö

— — — — —

Hätäkeskuslaitos saa luovuttaa lokirekisteriin talletettuja asianomaisen toimialan tietoja ja asianomaiselle pelastus-, poliisi- sekä sosiaali- ja terveystoimen viranomaiselle sekä rajavartiolaitokselle oman toimialansa toiminnan seurantaan ja valvontaa varten. Ennen luovuttamista Hätäkeskuslaitos voi tarvittaessa vaatia selvityksen siitä, kuinka luovutettujen tietojen käyttö ja suojaus on tarkoitus järjestää.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

Helsingissä 16 päivänä joulukuuta 2016

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Sisäministeri Paula Risikko